

Erklæring 2/2019 om anvendelse af personoplysninger i forbindelse med politiske kampagner

Vedtaget den 13. marts 2019

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har vedtaget følgende erklæring:

Inddragelse af vælgere er uløseligt forbundet med den demokratiske proces. Den gør det muligt at forberede politiske programmer, sætter borgerne i stand til at øve indflydelse på politik og udvikling af kampagner i overensstemmelse med borgernes forventninger.

Politiske partier, politiske koalitioner og kandidater er i stigende grad afhængige af personoplysninger og sofistikerede profileringsteknikker med henblik på at overvåge og målrette information til vælgere og opinionsdannere. I praksis modtager enkeltpersoner i høj grad personaliserede budskaber og information, især på sociale medieplatforme, på grundlag af personlige interesser, livsstil og værdier.

Prædiktive værktøjer bruges til i vidt omfang at klassificere eller profilere folks personlighedstræk, egenskaber, humør og andre påvirkningsmuligheder, hvilket gør det muligt at danne grundlag for antagelser om dybtliggende personlighedstræk, herunder politiske holdninger og andre særlige kategorier af data. Udvidelsen af sådanne databehandlingsteknikker til politiske formål udgør en alvorlig risiko, ikke kun for retten til privatlivets fred og databeskyttelse, men også for tilliden til integritet i den demokratiske proces. Afsløringerne i Cambridge Analytica viste, hvordan en potentiel krænkelse af retten til beskyttelse af personoplysninger kunne påvirke andre grundlæggende rettigheder, såsom ytringsfrihed, retten til egne holdninger og muligheden for at tænke frit uden manipulation.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd bemærker, at flere andre aktører ud over politiske partier og kandidater kan blive involveret i behandlingen af personoplysninger til politiske

formål: sociale medieplatforme, interessegrupper, datamæglere, analysefirmaer og reklamenetværk. Disse aktører kan spille en vigtig rolle i valgprocessen, og deres overholdelse er underlagt tilsyn af uafhængige databeskyttelsesmyndigheder.

I lyset af valget til Europa-Parlamentet og andre valg i EU, der er planlagt for 2019, ønsker Det Europæiske Databeskyttelsesråd at understrege en række centrale punkter, der skal respekteres, når politiske partier behandler personoplysninger i forbindelse med valgaktiviteter:

1. Personoplysninger, der afslører politiske holdninger, er en særlig kategori af data i henhold til databeskyttelsesforordningen. Som et generelt princip er behandlingen af sådanne oplysninger forbudt og er underlagt en række snævert fortolkede undtagelser, såsom udtrykkeligt, specifikt, fuldt informeret og frit givet samtykke fra de fysiske personer.¹
2. Personoplysninger, der er blevet offentliggjort eller på anden måde delt af individuelle vælgere, selv om de ikke er data, der afslører politiske udtalelser, er stadig omfattet og beskyttet af EU's databeskyttelseslovgivning. Som et eksempel kan nævnes, at anvendelse af personoplysninger, der er indsamlet gennem sociale medier, ikke kan gennemføres uden at opfylde forpligtelserne vedrørende gennemsigtighed, formålsspecifikation og lovlighed.
3. Selv når behandlingen er lovlig, skal organisationerne overholde deres øvrige forpligtelser i henhold til databeskyttelsesforordningen, herunder forpligtelsen til at være gennemsigtig og give tilstrækkelige oplysninger til de personer, der er ved at blive analyseret, og hvis personoplysninger behandles, om data er indhentet direkte eller indirekte. Politiske partier og kandidater skal være rede til at vise, hvordan de har overholdt databeskyttelsesprincipperne, navnlig principperne om lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed.
4. Udelukkende automatiseret beslutningstagning, herunder profilering, hvor afgørelsen retligt eller på tilsvarende vis i væsentlig grad berører den person, der er genstand for afgørelsen, er underlagt begrænsninger. Profilering i forbindelse med målrettede kampagnebudskaber kan under visse omstændigheder forårsage "tilsvarende væsentlige virkninger" og skal i princippet kun være lovlig, hvis den registrerede udtrykkeligt har givet sit samtykke hertil.²

---

¹Jf. artikel 9 i databeskyttelsesforordningen. Et eksempel er de data, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede, og som, ligesom andre undtagelser for særlige kategorier af oplysninger, bør fortolkes snævert, da de ikke kan anvendes til lovlige afledte data.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd² har tidligere præciseret, at en juridisk virkning, der skabes ved automatiseret beslutningstagning, kan omfatte, at en person får stemmeret ved et valg.

5. I tilfælde af målretning bør der gives passende oplysninger til vælgerne, der forklarer, hvorfor de modtager en særlig meddelelse, hvem der er ansvarlig for den, og hvordan de kan udøve deres rettigheder som registrerede. Endvidere bemærker Det Europæiske Databeskyttelsesråd, at der i henhold til lovgivningen i nogle medlemsstater er krav om gennemsigtighed med hensyn til betalinger til politiske reklamer.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd henviser politiske partier og andre interessenter til den praktiske vejledning og de anbefalinger, som flere databeskyttelsesmyndigheder har udstedt vedrørende brugen af data i forbindelse med valg.³ Det bifalder også de foranstaltninger, som EU-Kommissionen fremlagde i september 2018,⁴ og Rådets og medlemsstaternes konklusioner om sikring af frie og retfærdige valg til Europa-Parlamentet.⁵

Medlemmerne af Det Europæiske Databeskyttelsesråd samarbejder også med andre relevante kompetente myndigheder⁶ for at sikre en ensartet fortolkning og overholdelse af gældende love, herunder databeskyttelsesforordningen, for at sikre tillid til sikkerheden og integriteten af valget til Europa-Parlamentet og andre valg i EU, der er planlagt til 2019 og derefter.

Overholdelse af databeskyttelsesreglerne, herunder i forbindelse med valgaktiviteter og politiske kampagner, er afgørende for at beskytte demokratiet. Det er også et middel til at bevare borgernes tillid til og tillid til valgets integritet. Forud for de kommende valgfrister er databeskyttelsesmyndighederne forpligtet til at overvåge og om nødvendigt håndhæve anvendelsen af databeskyttelsesprincipper i forbindelse med valg og politiske kampagner såsom gennemsigtighed, formålsbegrænsning, proportionalitet og sikkerhed samt udøvelse af registreredes rettigheder. Databeskyttelsesmyndighederne vil gøre fuld brug af deres beføjelser i henhold til den generelle forordning om databeskyttelse og sikre samarbejde og sammenhæng i deres foranstaltninger inden for rammerne af Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

---

³Se bilag I.

⁴Og navnlig vejledningen om anvendelse af EU's databeskyttelseslovgivning og henstillingen om samarbejdsnetværk vedrørende valg, onlinegennemsigtighed, beskyttelse mod cybersikkerhedshændelser og bekæmpelse af misinformationskampagner: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-cybersecurity-elections-recommendation-5949_en.pdf.

⁵<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6573-2019-REV-1/en/pdf>.

For eksempel inden for rammerne af de europæiske valgnetværk som⁶ nærmere beskrevet i Kommissionens "valgpakke" (se navnlig den henstilling om samarbejdsnetværk for valg, der er nævnt i fodnote 4 ovenfor, og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU, Euratom) nr. 1141/2014 for så vidt angår en verifikationsprocedure i forbindelse med overtrædelse af reglerne om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet).

På Det Europæiske Databeskyttelsesråds vegne

Formanden

(Andrea Jelinek)